

24.05.2022

Dnro 282/03.04.04.04.20/2019

Asia

Valitus vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa

Muutoksenhakija

[REDACTED]

Päätös, josta valitetaan

Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta 29.1.2019 § 6

Asian vireilletulo rakennus- ja ympäristölautakunnassa

Valituksenalaisen päätöksen mukaan kiinteistön [REDACTED] on ottanut yhteyttä Vesilahden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen tulvahaitasta pellollaan. [REDACTED] on tutkinut tulvan syytä ja havainnut, että pellon kuivatukseen liittyvä putkioja [REDACTED] omistamalla kiinteistöllä Hakala (922-445-2-29) on peitetty maalla ja tukittu. [REDACTED] on avannut putkiojan, mutta ottanut yhteyttä kuntaan, kun oja on tukittu uudelleen. Hän on pyytänyt valvontaviranomaiselta toimenpiteitä. Päätöksen mukaan ympäristönsuojeluviranomainen on laittanut hallintopakkoasian vireille katselmuksella 6.11.2018.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta on päättänyt

- 1) velvoittaa [REDACTED] avaamaan tukkeutuneen putkiojan kiinteistöllä Hakala siten, että vesi pääsee poistumaan putken kautta esteettömästi,
- 2) velvoittaa [REDACTED] poistamaan puuntaimet putkilinjalta viiden metrin etäisyydeltä putken molemmilta puolilta,
- 3) velvoittaa [REDACTED] poistamaan aidan ja maa-ainekset putken suuaukon päältä tai vaihtoehtoisesti muulla tavalla huolehtimaan siitä, että putken kunnossapito on jatkossa mahdollista ilman esteitä,
- 4) määrätä, että kohtien 1–3 mukaista päävelvoitetta on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Toimenpiteet on suoritettava 30.4.2019 mennessä.

Laiminlyönnin varalta asetettu vaatimus

██████████ on noudatettava päävelvoitetta uhalla, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen teettää tarvittavat toimenpiteet, mikäli päävelvoitetta ei noudateta määräajassa. Teettämisen kustannukset peritään velvoitetulta jälkikäteen siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos kiinteistö Hakala 922-445-2-29 tai sitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai muutoin todisteellisesti. Lisäksi velvoitetun on ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Ilmoitusvelvollisuuden tehosteeksi on asetettu 500 euron suuruinen uhkasakko. Tältä osin päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on perustellut päätöstään muun ohella seuraavasti:

--

Rakennus- ja ympäristölautakunta on katsonut, että kyseessä on olemassa olevan ojan kunnossapitoa koskeva asia, ei uuden ojan tai uuden käyttöoikeuden perustamista koskeva ojitusasia. Putkioja tilalla Hakala on laillisesti sijoitettu, olemassa oleva, toisen kiinteistön kuivatusta palveleva oja, vaikka kirjallista sopimusta tai rasitetta ei ojasta ole esitetty. Tarkastuksen ja katselmuksen aikana ei tullut esille mitään sellaista, mikä osoittaisi, että oja olisi luvatta aiemmin tai ██████████ maanomistuksen aikana sijoitettu kiinteistölle.

Asiassa on rakennus- ja ympäristölautakunnan mukaan osoitettu, että putkioja on kaivettu aikanaan vanhan vesilain aikana tuolloin hyväksyttävästi suullisen sopimuksen perusteella tilalla Hakala sijainneen avo-ojan tilalle. Tätä puoltavat tilan Kontinmaa haltijan ja omistajan suulliset kertomukset sekä se, että oja sijoittuu maaston muotojen perusteella alueen luonnolliseen veden virtauskohtaan, jonka kautta valuma-alueen vedet olisivat muutoinkin poistuneet joko pintatulvana tai ojassa.

Vesilain mukaisissa oja-asioissa ojan sijoittamisessa toisen maalle (kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätös tai kirjallinen sopimus) syntyy kiinteistölle rasitesuhde, joka velvoittaa myös seuraavaa maanomistajaa. Rasitetta ei kirjata kiinteistötietojärjestelmään. Rasitesuhteesta on lähdettävä silloinkin, kun tietyn alueen kuivatusvedet ovat vanhastaan kulkeutuneet luonnollisella tavalla toisen kiinteistön kautta. Tässä tapauksessa oja sijaitsee veden luonnollisen kulkusuunnan mukaisesti eikä vesiä ilman mittavia kaivutöitä saataisi kulkemaan kiinteistön rajalle tai toiseen kulkusuuntaan.

Uudistetussa vesilaissa (587/2011) ojitusta ja veden johtamista koskevan oikeuden pysyvyys sidotaan kirjalliseen sopimukseen tai päätökseen. Tässä tapauksessa kyse on kuitenkin olemassa olevan ojan kunnossapidosta. Vesilain siirtymäsäännöksistä ei ilmene, että vanhat oikeudet ja rasitteet olisivat lakanneet uuden vesilain luvun 5, 10 ja 11 §:n myötä ja että ne olisi tarpeen perustaa uudelleen. Mikäli kysymyksessä olevalle alueelle haettaisiin uuden vesilain mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätöstä ojituksesta ja käyttöoikeuden myöntämisestä, olisivat selvityksen perusteella myöntämisedellytykset käsillä ja oikeus tulisi myöntää.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on katsonut, että tilojen Kontinmaa ja Peuranmaa kuivatusta palveleva putkioja on perusteettomasti tukittu ja veden virtaus ojassa estetty [REDACTED] toimesta. Lisäksi suuaukon päälle kasatut maat, istutettujen puuntaimien juuret ja aita saattavat vahingoittaa putkiojaa ja vaikeuttaa sen kunnossapitoa kohtuuttomasti.

Vesilain 5 luvun 8 §:n mukaan hyödynsaajien on pidettävä oja kunnossa. Hyödynsaajana tilan Kontinmaa haltija [REDACTED] on yrittänyt avata ojaa, mutta tilan Hakala omistaja [REDACTED] on sen kieltänyt ja estänyt useaan otteeseen vedoten muun muassa kotirauhan suojaan.

Koska hyödynsaajilla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta huolehtia kunnossapitovelvollisuudestaan ja ojan tukkeutuminen on pääosin tilan Hakala omistajan aiheuttamaa, on päävelvoite kohdistettava tilan Hakala omistajaan, jonka maalla oja sijaitsee ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Koska ojan tukkeutuminen aiheuttaa tulvahaittaa, estää merkittävästi tilan Kontinmaa asianmukaista viljelyä ja voi aiheuttaa haittaa kiinteistöllä Peuranmaa sijaitsevan asuinrakennuksen asianmukaiselle kuivatukselle ja rakenteille, on päävelvoitteen noudattaminen katsottu kiireelliseksi ja määrätty noudattamisesta muutoksenhausta huolimatta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

[REDACTED] on ensisijaisesti vaatinut, että rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja toissijaisesti, että hallinto-oikeus määrää kiinteistön Kontinmaa 992-445-2-89 omistajan [REDACTED] ja haltijan [REDACTED] sekä kiinteistön Peuranmaa 992-445-2-88 omistajat [REDACTED] maksamaan hänelle vesilain 13 luvun mukaisena korvauksena 80 000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen valituksen tiedoksisaannista lukien.

Muutoksenhakija on vaatinut, että päätöksen täytäntöönpano kielletään tai määrätään keskeytettäväksi.

Muutoksenhakija on vaatinut suullisen käsittelyn järjestämistä.

Lisäksi muutoksenhakija on vaatinut, että Vesilahden kunta velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa erikseen esitettävän laskun mukaan

korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta.

Vaatimustensa tueksi muutoksenhakija on esittänyt, että hän on hankkinut kiinteistöt Hakala (922-445-2-29) ja Hakamäki (922-445-1-30) vuonna 2009. Kiinteistöt muodostavat kokonaisuuden. Muutoksenhakijan kiinteistöllä ei ole toisia kiinteistöjä hyödyttävää salaojaa. Sen olemassaolosta on esitetty vain suullinen väite ja linjauksesta vain summittaisia arvioita. Mikäli salaojan katsottaisiin olevan olemassa, se on rakennettu ilman kiinteistön nykyisen tai entisten omistajien lupaa ja linjattu lain vastaisesti keskeltä piha-aluetta niin, että se haittaa merkittävästi kiinteistön käyttöä. Salaojasta ei ole esitetty kirjallista sopimusta eikä siitä ole tehty suullista sopimusta. Kiinteistöllä ei ole sijainnut avo-ojaa.

Joka tapauksessa olisi kohtuutonta, että hyödynsaajat vetoaisivat oikeuteensa salaojaan. He ovat menettäneet oikeutensa sen hyödyntämiseen laiminlyömällä kertoa siitä kiinteistön omistajalle kohtuullisessa ajassa ja laiminlyömällä sen huollon yli yhdeksän vuoden ajan. Kontinmaa-kiinteistöllä on ollut kevättulva viimeiset yhdeksän vuotta, eikä vuoden 2018 kevättulva ole eronnut aikaisempien vuosien tulvista. ■■■■■ la olisi ollut perusteltu syy tarkistaa salaojan kunto ja puhua siitä muutoksenhakijan kanssa viimeistään keväällä vuonna 2010. ■■■■■ ei ole kysynyt lupaa salaojan huoltamiseen. ■■■■■ on kesällä vuonna 2018 ilmestynyt muutoksenhakijan pihalle isolla kaivurilla ja alkanut kaivaa pihaa, jolloin muutoksenhakija on käskenyt hänen poistua.

Salaojan väitetty linjaus estää rakennusoikeuden hyödyntämisen, millä on muutoksenhakijalle suuri taloudellinen merkitys. Muutoksenhakija on hoitanut yhdeksän vuoden ajan pihaansa normaalisti. Pihassa on muun muassa istutuksia. Väitettyjen hyödynsaajien mahdollinen oikeus salaojaan muodostaa muutoksenhakijalle kohtuuttoman haitan. Väitetty salaoja ei hyödytä muutoksenhakijan kiinteistöä.

Muutoksenhakijalle ei ole annettu tarkkaa tietoa väitetyn salaojan linjauksesta. Katselmuksessa ei ole löydetty väitetyn salaojaputken suuta. Olemassa olevien tietojen perusteella linjaus ei kulje lainmukaisesti kiinteistön rajoja myötäillen, vaan keskeltä muutoksenhakijan pihaa. Vaihtoehtoisia linjauksia ei ole selvitetty riittävästi.

Muutoksenhakija ei ole tukkinut ojaa niin, että hänellä olisi velvollisuus huoltaa ojaa. Muutoksenhakija on tehnyt kiinteistöllään tavanomaisia toimia. Keväällä vuonna 2017 muutoksenhakija on pihaa kaivaessaan havainnut maassa putkea, mutta ei ole kiinnittänyt asiaan enempää huomiota, koska vanhassa pihapiirissä maata kaivaessa tulee usein vastaan erilaista, sinne vuosien kuluessa jäänyttä tai haudattua tavaraa. Muutoksenhakijalle ei ole syntynyt tästä yksittäisestä näköhavainnosta syytä epäillä, että kyseessä voisi olla salaoja, koska sellaisesta ei ollut koskaan kuullut puhuttavan. Muutoksenhakija on jättänyt putken paikalleen maahan ja kaivanut kuopan umpeen. Hänelle ei tämän yksittäisen havainnon perusteella ole syntynyt velvollisuutta huoltaa salaojaputkea. Muutoksenhakija ei ole havainnut putken päätä eikä ole tukkinut ojan suuta tai ojaa. Muutoksenhakija ei ole rakentanut

maavallia. Hänen on käytännössä mahdotonta avata salaojaa, koska ei tunne sen tarkkaa linjausta. Valituksenalainen päätös on epätasallinen. Kontinmaa-kiinteistöä ei ole viljelty peltona ainakaan yhdeksään vuoteen. Asiassa ei ole perusteita sille, että vesilain säännösten vastaisesti hyödynsaajan sijaan ojan kunnossapito ja siitä aiheutuvat kustannukset olisivat muutoksenhakijan vastuulla.

Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole esitetty perusteluja sille, miksi ojan pientareen pitäisi olla enemmän kuin metri ojan molemmin puolin. Päätös tarkoittaa sitä, että muutoksenhakijan kotipihaan poikki kulkisi 10 metriä leveä puuton vyöhyke. Haitta Hakala-kiinteistölle on merkittävä. Päätös on lainvastainen ja kohtuuton.

Aidan poistaminen putken suuaukon päältä haittaisi muutoksenhakijan ja hänen perheensä arkielämää kohtuuttomasti. Päätös siitä, että muutoksenhakijan tulisi vaihtoehtoisesti muulla tavalla huolehtia siitä, että putken kunnossapito on jatkossa mahdollista ilman esteitä, on epätasallinen ja sellaisena kohtuuton. Maa-ainesten poisto ei vesilain mukaan kuulu maanomistajalle, vaan hyödynsaajalle.

Asiassa ei ole perusteita toiminnan aloittamiselle ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Toiminnan aloittaminen ennen lainvoimaista päätöstä tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Kevättulva ■■■■■n hallinnoimalla kiinteistöllä on jokavuotinen eikä kiinteistöä viljellä peltona. Valituksenalaisen päätöksen mukaisilla toimenpiteillä puututaan muutoksenhakijan ja hänen perheensä perustuslain suojaamaan kotirauhaan. Tällaiseen toimenpiteeseen ei tule ryhtyä ilman lainvoimaista päätöstä.

Päätöksessä ei ole otettu huomioon muutoksenhakijan oikeusturvaa, luottamuksensuojaa ja kohtuusnäkökohtia.

Salaojasta ei ole koskaan maksettu korvausta kiinteistön Hakala omistajalle. Salaoja aiheuttaa kiinteistön omistajalle edunmenetystä, koska se rajoittaa rakennusoikeuden ja piha-alueen käyttöä sekä aiheuttaa maisemahaittaa. Vaadittu korvaus vastaa kiinteistön arvon alennusta, kun rakennusoikeutta ei voida käyttää, sekä muuta salaojan aiheuttamaa haittaa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa esittänyt muun ohella, että salaojasta ei ole näköhavaintoja, koska alajuoksu on peitetty maalla ja yläosa on ollut rajajana toimivan ojan vedenpinnan alapuolella. Maasto-olosuhteet ja saatu selvitys huomioon ottaen ei ole syytä epäillä salaojan olemassaoloa. Salaoja hyödyttää myös muutoksenhakijan kiinteistöä eikä salaoja estä kiinteistön käyttöä tai rakentamista kiinteistöllä.

■■■■■ on valituksen ja lausunnon johdosta antamassaan vastineessa esittänyt muun ohella, että hänen ja ■■■■■en vaatimus on, että

salaojaputki tulee kunnostaa toimintakuntoon tai korvata aiemmin kohdassa olleella avo-ojalla. Nykyisen rakennetun salaojaputken toimintakyky tulee turvata Hakalan kiinteistön alueella siten, ettei istutettujen pensaiden tai puiden juuristo aiheuta juuritukkeumia. On myös huolehdittava siitä, että tarpeen vaatiessa putkiojaan voidaan suorittaa huolto- ja kunnostustoimia valuma-alueen vedenjohtavuuden turvaamiseksi. Vaatimus korvauksesta on perusteeton, koska [REDACTED] on estänyt normaalin luontaisen veden kulun putkiojan kautta. [REDACTED] on putkittanut kysymyksessä olevan ojan muovisella salaojaputkella vuonna 2000. Salaojaputki voidaan todentaa maastossa. Se on asennettu avo-ojaan, joka turvaa noin 5,2 hehtaarin kokoiselta valuma-alueelta muodostuvan luontaisen veden kulun. Tämä on aina ollut valuma-alueen luontainen vedenkulkureitti eikä sitä ole muutettu. Kyseinen putkioja mahdollistaa toimiessaan Kontinmaan peltomaan viljelyn ja turvaa perusedellytyksen maan normaalille kuivatukselle. Rakennettu putkioja kuivattaa myös kiinteistön Hakala maa-alueetta ja parantaa siten myös sen käytettävyyttä.

[REDACTED] on antanut vastaselityksen ja toimittanut hallinto-oikeudelle lisäselvitystä.

[REDACTED] on toimittanut hallinto-oikeudelle oikeudenkäyntikululaskun.

Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on antanut hallinto-oikeudelle vastineen oikeudenkäyntikululaskun johdosta. Vastine on lähetetty tiedoksi muutoksenhakijalle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen suullisesta käsittelystä.
2. Hallinto-oikeus muuttaa rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen kuulumaan kokonaisuudessaan seuraavasti (muutokset *kursiivilla*):

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää

- 1) velvoittaa [REDACTED] avaamaan tukkeutuneen putkiojan kiinteistöllä Hakala siten, että vesi pääsee poistumaan putken kautta esteettömästi.

(poistettu kohta 2)

- 3) velvoittaa [REDACTED] poistamaan *(poistettu tekstiä)* maa-ainekset putken alapäästä niin, että salaojan pää on selkeästi näkyvässä ja lietevaraa on riittävästi, ettei salaojaputki tukkeudu maa-aineksista *(poistettu tekstiä)*.

- 4) määrätä, että kohtien 1–3 mukaista päävelvoitetta on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Toimenpiteet on suoritettava 30.4.2019 mennessä.

Laiminlyönnin varalta asetettu vaatimus

██████████ on noudatettava päävelvoitetta uhalla, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen teettää tarvittavat toimenpiteet, mikäli päävelvoitetta ei noudateta määräajassa. Teettämisen kustannukset peritään velvoitetulta jälkikäteen siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos kiinteistö Hakala 922-445-2-29 tai sitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai muutoin todisteellisesti. Lisäksi velvoitetun on ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Ilmoitusvelvollisuuden tehosteeksi on asetettu 500 euron suuruinen uhkasakko. Tältä osin päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

3. Hallinto-oikeus jättää tutkimatta ██████████ vaatimuksen vesilain 13 luvun mukaisesta korvattavasta edunmenetyksestä.

4. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Perustelut

1. Vaatimus suullisesta käsittelystä

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 38 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden on toimitettava suullinen käsittely, jos yksityinen asianosainen pyytää sitä. Asianosaisen pyytämä suullinen käsittely voidaan jättää toimittamatta, jos vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti tai jos suullinen käsittely on asian laadun vuoksi tai muusta syystä ilmeisen tarpeeton.

Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon se selvitys, joka kirjallisessa menettelyssä on kertynyt, suullisen käsittelyn toimittaminen on hallintolainkäyttölain 38 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ilmeisen tarpeetonta.

2. Pääasia

Sovellettavat säännökset

Vesilain 5 luvun 8 §:n 3 momentin mukaan kuivatus- tai jätevetä johtavan putken kohdalla olevaa maata ei saa käyttää siten, että putki saattaa vahingoittua tai sen kunnossapito kohtuuttomasti vaikeutua.

Vesilain 5 luvun 10 §:n 3 momentin mukaan toisen kiinteistön kuivatusta palvelevaa ojaa ei saa perusteettomasti tukkia tai veden juoksua ojassa estää.

Vesilain 14 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan, jos joku rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, lupaviranomainen voi 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä; 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa; 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty. Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos ojituksessa tai ojan käytössä on menetelty tämän lain säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka jos ojan kunnossapito laiminlyödään, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen.

Vesilain 14 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, 4 tai 6 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Valvontaviranomainen voidaan oikeuttaa tekemään tarvittava toimenpide.

Vesilain 15 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan viranomainen voi asian kiireellisyyden tai muun erityisen syyn vuoksi määrätä, että 14 luvun 4 §:ssä tarkoitettua päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Saman pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakutuomioistuin voi vastaavasti määrätä, että valituksenalainen päätös on ennen asian ratkaisemista pantava täytäntöön tai että annettu täytäntöönpanomääräys lakkaa olemasta voimassa.

Uhkasakkolain 14 §:n 1 momentin mukaan teettämishukka asetetaan määräämällä päävelvoite noudatettavaksi uhalla, että tekemättä jätetty työ tehdään laiminlyöjän kustannuksella.

Asiassa saatu selvitys

Valituksenalaisen päätöksen mukaan kiinteistön Kontinmaa 922-445-2-89 haltija ja viljelijä ■■■■■ on ottanut yhteyttä Vesilahden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen tulvahaitasta pellollaan. ■■■■■ on tutkinut tulvan syytä ja havainnut, että pellon kuivatukseen liittyvä putkioja ■■■■■ omistamalla kiinteistöllä Hakala (922-445-2-29) on peitetty maalla ja tukittu. Vilo on avannut putkiojan, mutta ottanut yhteyttä kuntaan, kun oja on tukittu uudelleen. Hän on pyytänyt valvontaviranomaiselta toimenpiteitä. Saadun selvityksen mukaan kiinteistön Kontinmaa 922-445-2-89 omistaa ■■■■■ ja ■■■■■ toimii vuokratiljelijänä kiinteistöön kuuluvalla pellolla.

Vesilahden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on suorittanut paikalla tarkastuksen 14.5.2018 ja toimittanut katselmuksen 6.11.2018.

Tarkastuksesta laaditussa muistiossa on todettu muun ohella, että putkioja laskee kiinteistöltä Kontinmaa kiinteistön Hakala läpi alavimmalta kohdalta maastokarttaan niityksi merkityn alueen poikki. Putkiojan suu on noin kahden metrin etäisyydellä kiinteistön Aronperä (922-424-1-10) rajajoista. Niitty sijaitsee alueen alavimmalla kohdalla. Maasto nousee Kontinmaan reunoilla ja laskee kohti Hakalaa noin 7,4 hehtaarin alalta. Vedenjakaja on suurin piirtein Peuranmaan länsirajan tuntumassa, josta vedet lähtevät laskemaan kohti toisen

maanomistajan peltoaluetta. ■■■■■ mukaan kiinteistöllä Hakala on aiemmin ollut avo-oja. ■■■■■ putkitti ojan viljelyteknisistä syistä 2000-luvun alussa. ■■■■■ kertoi havainneensa ojan pään kesällä vuonna 2017. Maa oli ojan pään kohdalla upottava ja vaarallinen. ■■■■■ tukki putken pään savella ja täytti ojan. ■■■■■ mukaan oja on luvaton eikä hän ole antanut sille suostumustaan. Hän ei tarvitse kysymyksessä olevaa ojaa oman maansa kuivatukseen. ■■■■■ mukaan ojalla on ollut edellisen omistajan suostumus eikä uusia ojia ole kaivettu tilalla Hakala ■■■■■ toimesta 2000-luvun alun jälkeen. Tarkastushavaintojen mukaan kiinteistöjen Hakala ja Kontinmaa rajalle kaivettu ojapainanne oli veden peitossa. Ojasta ei ole laskua alapuoliseen ojastoon. Käytiin läpi muita mahdollisia veden kulkureittejä. Pellon reunassa kiinteistön Peuranmäki rajalla oli oja, jossa vesi seiso. Tuon ojan voisi teoriassa saada laskemaan pois päin Hakalasta, mikäli ojasta kaivaisi todella syvän, mutta Kontinmaan peltoalue tulisi salaojittaa kallistamaan toiseen suuntaan. Lisäksi laskusuunta olisi kohti toisen maanomistajan salaojittamaa peltoa, jolloin veden johtaminen ei välttämättä olisi mahdollista uusimatta salaojitusta. Hakalan kautta kulkeva oja on veden luonnollisen juoksusuunnan mukainen.

Katselmuksesta laaditussa muistiossa on todettu muun ohella, että katselmus suoritettiin kiinteistöjen Aronperä ja Kontinmaa puolelta. Muistion mukaan kiinteistön Hakala Ahontien puoleiselle rajalle on alettu rakentaa verkkoaitaa. Lisäksi Ahontien puolelta oli todettavissa, että kiinteistöllä kulkevan salaojaputken kohdalla oli astiataimia, joista osa oli jo istutettu maahan. ■■■■■ mukaan salaojaputken suu ulottuu kiinteistölle Aronperä. Katselmuksella putken suuta ei kuitenkaan varmuudella löydetty. Hakalan rajalla oli savipaakuilla peitetty kohta, jossa putken suu mahdollisesti sijaitsee. Salaojan purku tapahtuu Aronperän ja Hakalan rajalla olevaan matalaan ojaan, josta vesi jatkaa Ahontien alitse rumpua pitkin ojaan tien toisella puolella ja edelleen Mantereentien varren ojaan. Kyseisiä ojia ei ole maastokartalla. Kontinmaalla ei katselmushetkellä ollut tulvaa peltoalueella ja ojat olivat kuivia lukuun ottamatta kiinteistön eteläosassa Hakalan rajalla sijaitsevaa avo-ojaa. Vesi seiso kohdassa, jossa salaojaputken purkuputken suu sijaitsee. Salaojaputken suuta ei ollut näkyvillä, vaan se on veden pinnan alla. Salaojaputki sijaitsee alueen luontaisesti alavimmalla kohdalla, johon vedet painovoimaisesti kerääntyvät. Olemassa olevaan ojaan nähden koillis-lounaissuunnassa maasto nousee avo-ojaa korkeammalle, samoin alavimman kohdan molemmin puolin. Ojavesiä ei voida johtaa kuin nykyistä reittiä pois. Vesien luonnollisen kulkusuunnan muuttaminen johtaisi kohtuuttomiin kustannuksiin.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa ei ole kysymys vesilain 5 luvun 9 §:n mukaisesta oikeudesta ojittaa toisen alueella eikä siten myöskään siitä, onko salaojalle ollut ■■■■■ tai aiemman kiinteistönomistajan suostumus, vaan kysymys on vesilain 14 luvun 4 §:n mukaisesta salaojan tukkeutumiseen liittyvästä hallintopakkoasiasta. Oikeudellista merkitystä ei ole sillä, onko paikalla ennen salaojaa ollut avo-oja tai painanne, jota pitkin vedet ovat virranneet. Asiassa ei myöskään ole

kysymys siitä, että salaojan kunnossapito olisi määrätty [REDACTED]lle, vaan siitä, onko salaojan toiminta estynyt [REDACTED] toiminnan johdosta.

Ympäristönsuojeluviranomaisen suorittamasta tarkastuksesta laaditun muistion mukaan [REDACTED] on tarkastuksen yhteydessä kertonut havainneensa ojan pään kesällä vuonna 2017. Koska maa oli ojan pään kohdalla upottava ja vaarallinen, [REDACTED] tukki putken pään savella ja täytti ojan. Hallinto-oikeus katsoo, että ympäristönsuojeluviranomaisen tarkastuskertomuksessa esitettyjen tietojen perusteella hallintopakon asettamisen edellytykset ovat olleet käsillä, vaikka [REDACTED] on myöhemmin kiistänyt tukkineensa ojan. Valituksenalaisessa päätöksessä on voitu asettaa [REDACTED]lle päätöksen kohdan 1 mukainen velvoite.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on valituksenalaisen päätöksen kohdassa 2 velvoittanut [REDACTED] poistamaan puuntaimet putkilinjalta viiden metrin etäisyydeltä putken molemmilta puolilta. Hallinto-oikeus toteaa, että salaojaa ei pidetä kunnossa putkiojan päältä vaan sen päiden kautta huuhtomalla tai putkessa kulkevilla puhdistusvälineillä. Puulajin valinta vaikuttaa juuriston ulottuvuuteen, mistä syystä yleisluonteinen kieltä istuttaa puuntaimia viiden metrin etäisyydelle putkilinjan molemmin puolin on epätarkka. Puiden istuttamisen ei voida katsoa vesilain 5 luvun 8 §:n 3 momentin tarkoittamalla tavalla kohtuuttomasti vaikeuttavan putken kunnossapitoa. Näistä syistä hallinto-oikeus poistaa valituksenalaisen päätöksen kohdan 2.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on valituksenalaisen päätöksen kohdassa 3 velvoittanut [REDACTED] poistamaan aidan ja maa-ainekset putken suuaukon päältä tai vaihtoehtoisesti muulla tavalla huolehtimaan siitä, että putken kunnossapito on jatkossa mahdollista ilman esteitä. Hallinto-oikeus viittaa edellä salaojaputken kunnossapidosta putken päistä todettuun ja katsoo, että määräystä tulee tarkentaa hallinto-oikeuden päätöksen ratkaisusta ilmenevällä tavalla niin, että maa-ainekset tulee poistaa putken alapäästä siten, että salaojan pää on selkeästi näkyvässä ja lietevaraa on riittävästi, ettei salaojaputki tukkeudu maa-aineksista.

Saadun selvityksen perusteella [REDACTED] rakentama aita on kevytrakenteinen verkkoaita ja siten arvioitavissa kohtuullisella tavalla siirrettäväksi. Putken päällä sijaitsevan aitarakenteen ei voida katsoa vahingoittavan salaojaputkea tai vaikeuttavan kohtuuttomasti salaojan kunnossapitoa.

Asian lopputulos huomioon ottaen ei ole ilmennyt syytä rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämiseen vesilain 15 luvun 8 §:n 2 momentin perusteella.

3. Tutkimatta jättäminen

Hallinto-oikeus toteaa, että hallintopakkoasian yhteydessä ei voida käsitellä valituksessa esitettyä vaatimusta korvattavasta edunmenetyksestä. Hallinto-oikeus ei myöskään ole ensi asteena toimivaltainen käsittelemään tällaista

vaatimusta. Näin ollen hallinto-oikeus jättää tutkimatta muutoksenhakijan vaatimuksen vesilain 13 luvun mukaisesta korvattavasta edunmenetyksestä.

Edellä lausuttu huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että asia voidaan hallintolainkäyttölain (586/1996) 34 §:n 2 momentin nojalla ratkaista kuulematta [REDACTED] ja [REDACTED], joihin korvausvaatimus on kohdistettu.

4. Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä tässä pykälässä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Saman pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Oikeudenkäynti ei ole aiheutunut viranomaisen virheestä. Hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen ei voida pitää kohtuuttomana, että [REDACTED] joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Vesilain 15 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusosoitus on liitteenä Hall (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Janika Gummerus sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Lasse Käsälä.

Hallinto-oikeuden esittelijä

Natalia Buddén

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

[REDACTED]

Jäljennös maksutta

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisesti

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue, sähköisesti

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämistä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>